

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

“Затверджено”

Проректор
з науково-педагогічної та навчальної
роботи НМУ імені О.О. Богомольця,

професор _____ О.М. Власенко

“ ___ ” _____ 2019 р.

“Рекомендовано”

на методичній нараді кафедри
терапевтичної стоматології НМУ
імені О.О. Богомольця,
завідувач кафедри

професор А.В.Борисенко

“ ___ ” _____ 2019 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
З ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ СТОМАТОЛОГІЇ»
V курс, медичні факультети,
IV курс медико-психологічний факультет

(розроблена на підставі типової навчальної програми 2017 року)

напря́м підготовки

спеціальність

рівень

22 - «Охорона здоров'я»
(шифр і назва напряму підготовки)
7.12010001 - «Лікувальна справа»
7.12010002 - «Педіатрія»
7.12010003 - «Медико-профілактична
справа»
7.12010003 - «Медична психологія»
(шифр і назва спеціальності)
Спеціаліст
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

Затверджено на засіданні кафедри
терапевтичної стоматології
Протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.

Зав. кафедрою терапевтичної
стоматології, професор

А.В.Борисенко

Затверджено на засіданні ЦМК стоматологічного
факультету. Протокол № 1 від 30 серпня 2019 р

Голова комісії, зав. кафедрою
ортопедичної стоматології
професор

В.П.Неспрядько

Київ 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи стоматології» для студентів за напрямом підготовки 22 Охорона здоров'я, за спеціальністю 7.12010001-«Лікувальна справа», 7.12010002-«Педіатрія», 7.12010003-«Медико-профілактична справа» 5-го року навчання та 7.12010004-«Медична психологія» 4-го року навчання.

Програма з дисципліни «Основи стоматології» 2-го року навчання підготовлена завідувачем кафедри терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, д.мед.н., проф.. **Борисенко А.В.**, к.мед.н. доц.. **Діковою І.Г.**, к.мед.н. доц.. **Григ Н.І.**, д.мед.н. проф. **Коленко Ю.Г.**, аспірантом **Мялківським К.О.**

Програма обговорена, відкоригована і схвалена на засіданні кафедри Протокол №1 від 31 серпня 2017р. та засіданні ЦМК стоматологічного факультету Протокол №1 від 31 серпня 2017р.

Рецензенти:

Завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицьової хірургії Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, член-кор. НАМН України д.мед.н., професор **Маланчук В.О.**

Завідувач кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, д.мед.н., професор **Савичук О.В.**

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи стоматології» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» напрямку 22 «Охорона здоров'я» спеціальностей «Лікувальна справа» 7.12010001, «Педіатрія» 7.12010002, «Медико-профілактична справа» 7.12010003, «Медична психологія» 7.12.100004 відповідно до скоригованого навчального плану 2015 року, розробленого для забезпечення реалізації у діяльності вищих навчальних закладів МОЗ України вимог абзацу третьої частини другої статті 56 та частини сьомої розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту».

Предметом навчальної дисципліни є вивчення студентами основ стоматології (терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології і щелепно-лицевої хірургії дитячого віку і дорослих, дитячої стоматології та профілактики стоматологічних захворювань); формування умінь застосовувати знання з патології порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки у процесі подальшого навчання та професійній діяльності відповідно до принципів доказової медицини.

Міждисциплінарні зв'язки Вивчення навчальної дисципліни базується на попередньо отриманих студентами знаннях з анатомії людини, пат. анатомії, внутрішніх хвороб, інфекційних хвороб, нервових хвороб, дерматології та венерології, оториноларингології, ендокринології та фармакології.

Програма з дисципліни «Основи стоматології» структурована на **1 модуль** «Клініка та діагностика основних стоматологічних захворювань.

Доспеціалізована допомога. Профілактика.»

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Стоматологічні захворювання дитячого віку.
2. Одонтопатологія. Захворювання пародонта та слизової оболонки порожнини рота.
3. Захворювання щелепно-лицевої ділянки.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи стоматології» є підготовка на основі набутих знань та практичних навичок лікаря, здатного самостійно розпізнавати основні захворювання порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки дітей та дорослих, надавати доспеціалізовану допомогу, виконувати деякі невідкладні втручання, проводити профілактичні заходи.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни «Основи стоматології» є проведення обстеження пацієнта зі стоматологічною патологією, виявлення провідних синдромів і симптомів, обґрунтування і формулювання попереднього діагнозу; вміння аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота, визначати характер та принципи лікування,

основи первинної та вторинної профілактики найбільш поширених стоматологічних захворювань.

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми студенти повинні:

знати: - Анатомо-морфологічні особливості будови зубів, пародонта, слизової оболонки порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки дітей та дорослих.

- Терміни закладки, прорізування, мінералізації молочних і постійних зубів, чинники, що впливають на них.

- Фізіологічні та патологічні прикуси, зубо-щелепні аномалії та принципи їх лікування

- Етіологію та клініку основних стоматологічних захворювань зубів, пародонта, слизової оболонки порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки дітей та дорослих, а також їх ускладнень.

- Прояви в порожнині рота інфекційних захворювань дітей та дорослих, захворювань крові, ендокринної патології, захворювань ШКТ, ССС, гіповітамінозів, шкірних та венеричних хвороб. Професійні ураження СОПР.

- Невідкладні стани в стоматології та організацію допомоги

- Принципи лікування основних стоматологічних захворювань

- Клінічну картину травм порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки, першу допомогу, догляд та харчування таких хворих.

- Особливості клінічного перебігу онкологічних захворювань і значення їх ранньої діагностики

- Профілактику захворювань зубів, пародонта, слизової оболонки порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки.

- Медичну етику та деонтологію.

- Знеболення, його види та показання до застосування.

- Принципи організації стоматологічної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій та під час АТО.

вміти: -Оцінювати стоматологічний статус пацієнта, його взаємозв'язок з соматичними захворюваннями та загальним статусом організму.

-Складати план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених захворюваннях зубів, пародонта, слизової оболонки порожнини рота, щелепно-лицевої ділянки та їх ускладненнях.

-Діагностувати та надавати медичну (доспеціалізовану) допомогу при невідкладних станах при захворюваннях зубів, пародонта, слизової оболонки порожнини рота, щелепно-лицевої ділянки та їх ускладненнях згідно списку ОКХ.

-Визначати етіологічні та патогенетичні фактори розвитку основних стоматологічних захворювань.

-Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і сформулювати попередній діагноз основних стоматологічних захворювань.

-Проводити діагностику, оцінку загального статусу, формулювати попередній діагноз при травмах щелепно-лицевої ділянки, у тому числі від вогнеострієльних та осколкових поранень. .

-Визначити тактику первинної допомоги при травмах щелепно-лицевої ділянки, у тому числі від вогнестрільних та осколкових поранень. .

-Проводити ранню діагностику, оцінку загального статусу, формулювати попередній діагноз при передракових та онкологічних захворюваннях порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки.

-Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань зубів, пародонта, слизової оболонки порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки.

-Визначити тактику ведення пацієнтів при захворюваннях органів порожнини рота і тканин щелепно-лицевої ділянки та їх ускладненнях, пов'язаних із загально соматичними захворюваннями.

-Проводити діагностику, оцінку загального статусу, формулювати попередній діагноз при вроджених вадах порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки.

-Проводити медичні маніпуляції у хворих згідно списку ОКХ.

-Планувати заходи первинної профілактики стоматологічних захворювань у населення.

-Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у медицині.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 15 годин 0,5 кредитів ЄКТС (*для спеціальності «медична психологія» - 23год., 0,75 кредитів).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1 «Клініка та діагностика основних стоматологічних захворювань»

Змістовий модуль 1.Стоматологічні захворювання дитячого віку

Конкретні цілі:

Вміти діагностувати основні стоматологічні захворювання у дітей: карієс, гінгівіт, пародонтит та пародонтальний синдром.

Аналізувати результати стоматологічного обстеження дитини. Вміти інтерпретувати результати додаткових методів дослідження при діагностиці стоматологічних захворювань у дітей.

Знати клінічні прояви інфекційних та соматичних захворювань в порожнині рота у дітей.

Діагностувати аномалії розвитку твердих тканин зубів та прикусу у дітей.

Визначити необхідність у проведенні та вміти надати рекомендації щодо первинної профілактики основних стоматологічних захворювань (карієсу зубів та захворювань тканин пародонта) у дітей.

Спланувати невідкладну медичну допомогу при ускладненнях карієсу, травматичних ураженнях зубів та щелепно-лицевої ділянки у дітей.

Тема 1. Організація стоматологічної допомоги населенню в Україні. Основні етапи розвитку тимчасових і постійних зубів. Карієс та його ускладнення в тимчасових і постійних зубах у дітей: причини розвитку, основні клінічні ознаки, принципи лікування, профілактика. Невідкладна допомога. Захворювання тканин пародонта у дітей: Причини розвитку, клінічні ознаки захворювань, принципи лікування, профілактика. Прояви в порожнині рота інфекційних та соматичних захворювань дітей. Основні заходи первинної профілактики стоматологічних захворювань.

Структура та організація надання стоматологічної допомоги населенню України

Розвиток тимчасових і постійних зубів. Терміни та ознаки фізіологічного прорізування зубів. Вроджені вади розвитку зубів. Зубо-щелепні аномалії та деформації. Роль шкідливих звичок при прорізуванні зубів та на формування прикусу.

Некаріозні ураження, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія та гіперплазія зубів, флюороз. Причини розвитку. Основні симптоми. Профілактика.

Каріозне ураження тимчасових та постійних зубів у дітей. Особливості перебігу. Профілактика. Множинний карієс. Роль харчування в розвитку захворювання. Роль гігієни порожнини рота в розвитку основних стоматологічних захворювань.

Особливості перебігу ускладнень карієсу: пульпіту та періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей. Основні симптоми. Медикаментозна терапія. Перша допомога. Санація порожнини рота та її зв'язок з соматичною патологією.

Захворювання тканин пародонта у дітей: гінгівіт, пародонтит, пародонтальний синдром. Причини розвитку, клінічні ознаки захворювань, принципи лікування. Ідеопатичні захворювання тканин пародонта. Класифікація. Провідні симптоми.

Вірусні ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей, Кандидоз СОПР. Прояви в порожнині рота інфекційних захворювань у дітей. Основні ознаки. Лікування.

Профілактика карієсу зубів і хвороб пародонта. Основні заходи первинної профілактики стоматологічних захворювань. Характеристика сучасних засобів для гігієнічного догляду за порожниною рота.

Змістовий модуль 2. Одонтопатологія. Захворювання пародонта та слизової оболонки порожнини рота

Конкретні цілі:

Аналізувати причини розвитку основних стоматологічних захворювань.

Засвоїти симптоматику основних захворювань порожнини рота.

Вирізняти провідні симптоми проявів соматичних захворювань в порожнині рота.

Діагностувати на ранніх стадіях передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота.

Пояснювати значення стоматологічної санації

Аналізувати показання до надання екстреної медичної допомоги в залежності від форми та перебігу патологічного процесу.

Спланувати та організувати первинну профілактику основних стоматологічних захворювань.

Тема 2. Диференціальна діагностика больового синдрому в терапевтичній стоматології. Невідкладна допомога. Захворювання твердих тканин зуба, пульпи та періодонта. Захворювання тканин пародонта: клініка, профілактика та принципи лікування. Захворювання СОПР. Зв'язок захворювань пародонта та СОПР з патологією органів та систем (травною, ендокринною, серцево-судинною, нервовою). Диференційна діагностика виразок СОПР різного генезу.

Некаріозні ураження, що виникають після прорізування зубів. Гіперестезія твердих тканин зубів, патологічне стирання, клиноподібні дефекти, ерозія та некроз емалі. Дисколорити зубів. Причини розвитку. Основні симптоми. Запобігання. Зняття больового симптому. Профілактика.

Каріозне ураження зубів. Етіологія. Симптоматика. Діагностика. Профілактика.

Ускладнення карієсу: пульпіт та періодонтит. Основні симптоми.

Диференціальна діагностика больового симптому при захворюваннях твердих тканин зуба, пульпи та періодонта. Медикаментозна терапія. Перша допомога. Санація порожнини рота та її зв'язок з соматичними захворюваннями.

Запальні та дистрофічно- запальні захворювання пародонта. Причини розвитку. Провідні симптоми. Вплив соматичних захворювань на виникнення та розвиток захворювань пародонта. Профілактика. Вплив вогнищ пародонтальної інфекції на перебіг захворювань органів та систем.

Травматичні ураження СОПР. Причини. Клініка. Діагностика. Перша допомога. Інфекційні захворювання слизової оболонки порожнини рота: виразковий стоматит, кандидозні ураження СОПР, вірусні ураження. Прояви специфічної інфекції (сифіліс, туберкульоз) та СНІДу на СОПР. Передракові захворювання СОПР та губ. Роль медичного психолога в лікуванні канцерофобії. Алергійні ураження СОПР (ХРАС, БЕЕ, синдром Стівенса-Джонсона, Лайла). Фактори ризику розвитку онкологічних захворювань. Аутоімунні ураження СОПР. Пухирчаста хвороба, ЧПЛ, ураження СОПР

при захворюваннях крові (лейкози, анемії, агранулоцитоз), гіповітамінозах, захворюваннях травної системи, ССС, ендокринної та ін.

Змістовий модуль 3. Захворювання щелепно-лицевої ділянки

Конкретні цілі:

Аналізувати причини розвитку та механізм утворення вроджених та набутих вад щелепно-лицевої ділянки.

Засвоїти методи обстеження при основних захворюваннях та травмах щелепно-лицевої ділянки.

Вирізняти провідні симптоми проявів онкологічних захворювань щелепно-лицевої ділянки

Діагностувати на ранніх стадіях онкологічні захворювання щелепно-лицевої ділянки

Класифікувати травми щелепно-лицевої ділянки.

Трактувати клінічні прояви запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки.

Організовувати та надавати першу медичну допомогу при захворюваннях та травмах щелепно-лицевої ділянки.

Аналізувати показання до використання різних методів лікування найбільш поширених захворювань та травм щелепно-лицевої ділянки в залежності від форми та перебігу патологічного процесу.

Тема 3. Знеболення в щелепно-лицевій хірургії. Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки.

Тема 4. Добраякісні, злаякісні новоутворення щелепно-лицевої ділянки. Пошкодження м'яких тканин і кісток щелепно-лицевої ділянки. Черепно-лицева травма.

Знеболення в стоматології. Місцеве знеболення в стоматології (неін'єкційні, ін'єкційні методи). Місцеві знеболювальні препарати, їх клініко-фармакологічна характеристика. Залежність ефективності знеболення від загального стану хворого, вживання алкогольних напоїв та інших шкідливих факторів. Класифікація методів знеболення в стоматології і щелепно-лицевій хірургії (аплікаційне знеболення, інфільтраційне та провідникове знеболення. Техніка, показання та протипоказання, можливі ускладнення.

Класифікація, частота, етіологія, патогенез, клініка, лікування, ускладнення запальних процесів щелепно-лицевої ділянки. Періостити, остеомієліти щелеп, лімфаденіти, одонтогенні гайморити, сіалоаденіти. Абсцеси, поверхневі та глибокі флегмони одонтогенного і неодонтогенного походження. Ускладнення: внутрішньочерепні, внутрішньогрудинні, хронічна стоматогенна інтоксикація, стоматогенний сепсис та інші.

Визначення поняття "одонтогенна інфекція" і сучасні уявлення про її значення в розвитку місцевої загально-соматичної патології. Ускладнення запальних процесів у щелепно-лицевій ділянці (гнійний тромбофлебіт, тромбоз печеристого синусу, менінгіт, медіастеніт, енцефаліт, сепсис,

інфекційно-токсичний шок. їх етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування). Принципи терапії.

Доброякісні, злоякісні новоутворення м'яких тканин, кісток щелепно-лищевої ділянки: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, лікування, ускладнення.

Травматизм, його профілактика, класифікація. Загальна характеристика і особливості пошкоджень обличчя, у тому числі завданий вогнестрільними та осколковими пораненнями. Травматична хвороба: патогенез, клініка, принципи лікування, ускладнення. Основні організаційні принципи надання допомоги потерпілим при пошкодженнях м'яких тканин і кісток обличчя. Долікарська, перша лікарська, кваліфікована і спеціалізована допомога. Загальні безпосередні ускладнення, пошкодження щелепно-лищевої ділянки (шок, асфіксія, кровотеча та ін.). Класифікація, клініка, лікування.

Переломи кісток лицевого черепа (клінічне обстеження, прояви, види, типові місця переломів). Біомеханіка переломів, механізм і характер зміщення уламків. Принципи лікування, ускладнення, їх профілактика. Перша допомога.

Природжені та набуті дефекти і деформації обличчя (етіологія, патогенез, класифікація), в тому числі завдані вогнепальними та осколковими пораненнями. Основи реконструктивно-відновної хірургії обличчя. Поняття про мікрохірургію.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Стоматологічні захворювання дитячого віку						
Тема 1. Організація стоматологічної допомоги населенню в Україні. Основні етапи розвитку тимчасових і постійних зубів. Карієс та його ускладнення в тимчасових і постійних зубах у дітей: причини розвитку, основні клінічні ознаки, принципи лікування, профілактика. Невідкладна допомога. Захворювання тканин пародонта у дітей: Причини розвитку, клінічні ознаки захворювань, принципи лікування, профілактика. Прояви в порожнині рота інфекційних та соматичних захворювань дітей. Основні заходи первинної профілактики стоматологічних захворювань.	3 (3,5*)	-	2	-		1 (1,5*)
Разом за змістовим модулем 1	3 (3,5*)	-	2	-		1 (1,5*)
Змістовий модуль 2. Одонтопатологія, захворювання пародонта та СОПР						
Тема 2. Диференціальна діагностика больового синдрому в терапевтичній стоматології. Невідкладна допомога. Захворювання твердих тканин зуба, пульпи та періодонта. Захворювання	3 (3,5*)	-	2	-		1 (1,5*)

тканин пародонта: клініка, профілактика та принципи лікування. Зв'язок захворювань пародонта з патологією органів та систем (травною, ендокринною, серцево-судинною, нервовою). Захворювання СОПР. Диференційна діагностика виразок різного генезу на СОПР.						
Разом за змістовим модулем 2	3 (3,5*)	-	2	-		1 (1,5*)
Змістовий модуль 3. Захворювання щелепно-лицевої ділянки						
Тема 3. Знеболення в щелепно-лицевій хірургії. Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки.	2,5 (3,5*)	-	2	-		0,5 (1,5*)
Тема 4. Доброякісні, злоякісні новоутворення щелепно-лицевої ділянки. Пошкодження м'яких тканин і кісток щелепно-лицевої ділянки. Черепно-лицева травма	2,5 (3,5*)	-	2	-		0,5 (1,5*)
Разом за змістовим модулем 3	5 (7,0*)	-	4	-		1 (3*)
Усього годин	11 14,0*	-	8	-		
ПМК	3 5*		2			1 (3*)
ІНДЗ	1/1*	-		-	1/4*	
Усього годин	15 (23*)	-	10	-	1/4*	4 (9*)

** для спеціальності «медична психологія»*

4. Теми лекцій

Програмою не передбачені.

5. Теми семінарських занять

Програмою не передбачені

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організація стоматологічної допомоги населенню в Україні. Основні етапи розвитку тимчасових і постійних зубів. Карієс та його ускладнення в тимчасових і постійних зубах у дітей: причини розвитку, основні клінічні ознаки, принципи лікування, профілактика. Невідкладна допомога. Захворювання тканин пародонта у дітей: Причини розвитку, клінічні ознаки захворювань, принципи лікування, профілактика. Прояви в порожнині рота інфекційних та соматичних захворювань дітей. Основні заходи первинної профілактики стоматологічних захворювань.	2
2.	Диференціальна діагностика больового синдрому в терапевтичній стоматології. Невідкладна допомога. Захворювання твердих тканин зуба, пульпи та періодонта. Захворювання тканин пародонта: клініка, профілактика та принципи лікування. Зв'язок захворювань пародонта з патологією органів та систем (травною, ендокринною, серцево-судинною, нервовою). Захворювання СОПР. Диференційна діагностика виразок СОПР різного генезу.	2

3.	Знеболення в щелепно-лицевій хірургії. Запальні процеси щелепно-лищевої ділянки.	2
4.	Доброякісні, злоякісні новоутворення щелепно-лицевої ділянки. Пошкодження м'яких тканин і кісток щелепно-лицевої ділянки. Черепно-лицева травма.	2
5.	Підсумковий модульний контроль (ПМК)	2
	Разом	10

7. Теми лабораторних занять

Програмою не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	3 (6*)
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
2.1.	Ротовий сепсис (хроніосепсис). Роль та вплив стоматологічних захворювань на розвиток захворювань органів та систем організму. *Канцерофобія у пацієнтів із захворюваннями СОПР: діагностика, лікування, профілактика	
3.	Індивідуальна СРС – огляд навчально-методичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	1 (4*)
4.	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	1 (3*)
	Разом	5 (13*)

** для спеціальності «медична психологія»*

9. Індивідуальні завдання

1. Особливості захворювань порожнини рота та їх профілактика у населення, що мешкає в регіонах зі зниженим вмістом фтору та йоду в питній воді.

2. Професійні ураження СОПР, тканин пародонта та зубів. Екологічні, виробничі та побутові чинники в розвитку стоматологічних захворювань.

10. Методи навчання - це спосіб подання (представлення) інформації студентові в ході його пізнавальної діяльності, реалізований через дії, які зв'язують педагога і студента. (www.sites.znu.edu.ua)

1. *Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний.*

Студенти отримують знання з методичної літератури, через екранний посібник в «готовому» виді. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення. Даний метод знаходить широке застосування при передачі великого масиву інформації. Але він не формує умінь і навичок використання отриманих знань і не гарантує їх свідомого запам'ятовування.

2. *Репродуктивний метод* - це застосування вивченого на основі зразка

або правила. Діяльність студента носить алгоритмічний характер, виконується за інструкціями, приписаннями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Діяльність студента організовується за кількарізним відтворенням засвоєних знань за допомогою вправ, практичних робіт, програмованого контролю та різних форм самоконтролю. Застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом. Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмінь в студентів, формують основні розумові операції (аналіз, синтез, перенос, узагальнення). Але цей метод не гарантує розвитку творчих здатностей студентів.

3. *Метод проблемного викладу.* Педагог до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Спосіб досягнення мети – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти стають свідками та співучасниками наукового пошуку, вони не тільки сприймають, усвідомлюють і запом'ятовують, але і стежать за логікою доказів, за рухом думки педагога.

4. *Частково-пошуковий, або евристичний, метод.* Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань, що відбувається під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення поетапно направляється і контролюється, він здобуває продуктивний характер.

5. *Дослідницький метод.* Проводиться аналіз матеріалу, постановка проблем і завдань, короткий усний або письмовий інструктаж студента. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виконують інші дії пошукового характеру. Завдання повинні мати всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановка завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел інформації, процес рішення завдання).

Для вивчення навчальної дисципліни «Основи стоматології» доцільно долучати як класичні методи навчання :

- *словесні* : джерелом знань є усне або друковане слово (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, навчальна дискусія і ін.);
- *практичні методи*: студенти одержують знання й уміння, виконуючі практичні дії (вправа, тренування, самоуправління);
- *наочні методи*: джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (ілюстрування, демонстрування, показ, самостійне спостереження);

так і сучасні методи навчання : *кейс-метод, ділова гра, мозковий штурм, дискусія, метод малих груп, метод конкурентних груп, дебрифінг.*

11. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів проводиться на кожному практичному занятті відповідно з конкретними цілями теми, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і вони не входять до структури практичного заняття.

Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести; розв'язування ситуаційних задач; структуровані письмові роботи; структурований за процедурою контроль практичних навичок та умінь.

Контроль самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється на підсумковому модульному контролі.

Орієнтовний перелік теоретичних питань для контролю засвоєння знань модуля 1

Змістовий модуль 1. Стоматологічні захворювання дитячого віку

1. Стоматологія дитячого віку, її основні розділи: терапевтична стоматологія, хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія, ортодонтія.

2. Основні етапи розвитку тимчасових зубів. Чинники, що впливають на розвиток і формування тимчасових зубів в антенатальному і постнатальному періодах.

3. Основні етапи розвитку постійних зубів. Чинники, що впливають на розвиток і формування постійних зубів в антенатальному і постнатальному періодах.

4. Терміни прорізування тимчасових зубів. Фізіологічні ознаки прорізування тимчасових зубів, причини їх порушення.

5. Терміни прорізування постійних зубів, формування кореня і періодонту.

6. Вроджені вади розвитку зубів, некаріозні ураження зубів, адентія. Причини розвитку, основні клінічні ознаки, принципи лікування.

7. Методика обстеження дітей зі стоматологічними захворюваннями. Основні та додаткові методи обстеження.

8. Карієс тимчасових зубів та його ускладнення у дітей: причини розвитку, клінічні ознаки, принципи лікування. Профілактика карієсу тимчасових зубів.

9. Карієс постійних зубів та його ускладнення у дітей: причини розвитку, клінічні ознаки, принципи лікування. Профілактика карієсу постійних зубів.

10. Захворювання тканин пародонта у дітей: гінгівіт, пародонтит, пародонтальний синдром. Причини розвитку, клінічні прояви, принципи лікування та профілактики.

11. Прояви інфекційних та соматичних захворювань в порожнині рота у дітей.

12. Первинна профілактика основних стоматологічних захворювань. Поняття про ендогенну та екзогенну профілактику. Засоби, що використовуються для профілактики карієсу зубів та захворювань тканин

пародонта.

13. Гігієна порожнини рота як основа стоматологічної профілактики. Характеристика сучасних засобів для гігієнічного догляду за ротовою порожниною.

14. Аномалії прикусу у дітей. Класифікація. Ортодонтична апаратура, класифікація апаратів, строки лікування. Профілактика.

Змістовий модуль 2. Одонтопатологія. Захворювання пародонта та слизової болонки порожнини рота

1. Терапевтична стоматологія, її розділи, цілі та задачі.

2. Методи обстеження хворого в клініці терапевтичної стоматології (основні та допоміжні). Рентгенологічні методи діагностики основних стоматологічних захворювань. Морфологічні та лабораторні методи діагностики захворювань пародонта та СОПР.

3. Некаріозні ураження зубів: гіперестезія емалі, клиноподібний дефект, ерозія та некроз емалі, патологічне стирання зубів, дисколорити зубів. Етіологія, патогенез, основні клінічні ознаки, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування. Профілактика.

4. Етіологія, патогенез, основні клінічні ознаки, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування та профілактика карієсу зубів. Роль гігієни порожнини рота в розвитку карієсу.

5. Етіологія, патогенез, основні клінічні ознаки, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування та профілактика ускладненого карієсу: пульпіт та періодонтит. Диференційна діагностика больового синдрому при ускладненому карієсі. Невідкладна допомога.

6. Захворювання пародонта. Катаральний, гіпертрофічний, виразковий гінгівіти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування та профілактика.

7. Локалізований та генералізований пародонтит. Пародонтоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування та профілактика. Роль та вплив соматичних захворювань та станів в виникненні захворювань пародонта.

8. Захворювання слизової оболонки порожнини рота. Травматичні ураження СОПР. Клініка, перша допомога.

9. Захворювання СОПР інфекційної природи (бактеріальні, вірусні, грибкові). Етіологія, клініка, діагностика, принципи лікування.

10. Самостійні захворювання губ та язика. Етіологія, клініка, діагностика, принципи лікування.

11. Алергійні захворювання та аутоімунні ураження СОПР. Клініка, діагностика, принципи лікування.

12. Передракові захворювання СОПР та губ. Клініка, особливості ранньої діагностики, тактика ведення пацієнтів.

13. Прояви в порожнині рота при захворюваннях крові, гіповітамінозах, патології ШКТ, ССС, ендокринної системи, колагенозах. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування та профілактика. Прояви симптомів та синдромів на СОПР.

Змістовний модуль 3. Захворювання щелепно-лицевої ділянки

1. Організація хірургічної стоматологічної допомоги населенню України в амбулаторних та стаціонарних умовах.

2. Обстеження хворого в хірургічному відділенні стоматологічної поліклініки та стаціонарі. Медична документація.

3. Види місцевого знеболення в стоматології, в щелепно-лицевій ділянці. Показання та протипоказання. Способи виконання. Помилки та ускладнення .

4. Хронічні одонтогенні запальні вогнища у хворих із соматичною локальною та системною патологією. Тактика.

5. Етіологія, патогенез та класифікація запальних процесів у щелепно-лицевій ділянці.

Шляхи поширення одонтогенної інфекції, її ускладнення. Абсцеси, флегмони щелепно-лицевої ділянки: діагностика, клініка, принципи комплексного лікування.

6. Лімфаденіти щелепно-лицевої ділянки: класифікація, клініка, діагностика, лікування.

7. Доброякісні пухлини та пухлиноподібні утворення щелепно-лицевої ділянки.

8. Злоякісні пухлини м'яких тканин і кісток щелепно-лицевої ділянки: діагностика, клініка, принципи лікування.

9. Травматична хвороба, у тому числі від вогнестрільних та осколкових поранень, при пошкодженні щелепно-лицевої ділянки: класифікація, патогенез, прогноз, перебіг, особливості, лікування, наслідки хвороби. Класифікація, особливості пошкоджень тканин щелепно-лицевої ділянки при пораненнях. Тимчасова (транспортна) іммобілізація при пошкодженнях кісток щелепно-лицевої ділянки. Ускладнення.

10. Асфіксія, кровотеча при пошкодженнях тканин щелепно-лицевої ділянки: класифікація, особливості клінічного перебігу. Надання допомоги хворим.

11. Пошкодження язика, дна порожнини рота та шиї, в тому числі від вогнестрільних та осколкових поранень: особливості клінічного перебігу та надання допомоги..

12. Вроджені незрощення верхньої губи і піднебіння. Роль педіатрів у лікуванні. Дефекти, деформації щелепно-лицевої ділянки.

Орієнтовний перелік практичних навичок для засвоєння знань модуля 1

1. Вміти зібрати скарги, анамнез захворювання і життя пацієнтів із основними стоматологічними захворюваннями порожнини рота (зубів, пародонта, СОПР) та щелепно-лицевої ділянки: запальними захворюваннями, новоутвореннями, травмами.

2. Вміти провести об'єктивне обстеження пацієнта: зовнішній вигляд, стан щелепно-лицевої ділянки та порожнини рота: твердих тканин зубів, пародонта, СОПР (огляд, зондування, перкусія, пальпація).
3. Вміти призначити (при необхідності) додаткові методи обстеження
4. Вміти визначити необхідність направлення на консультацію до педіатра або інших вузьких спеціалістів.
5. Вміти дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
6. Вміти дати оцінку стану твердих тканин зубів.
7. Вміти дати оцінку стану тканин пародонта.
8. Вміти дати оцінку стану слизової оболонки порожнини рота.
9. Вміти дати оцінку прикусу (ортогнатичний або патологічний).
10. Вміти скласти план профілактики при захворюваннях зубів, тканин пародонта (гінгівіт, пародонтит) та СОПР.
11. Вміти надати рекомендації щодо вибору засобів індивідуальної гігієни порожнини рота залежно від стоматологічного статусу.
12. Вміти скласти план надання невідкладної доспеціалізованої допомоги при основних стоматологічних захворюваннях.
13. Опанування навичками надання медичної допомоги пацієнтам із запальними захворюваннями, новоутвореннями та травмами щелепно-лицевої ділянки, в тому числі від вогнестрільних та осколкових поранень..
14. Опанування навичками трактування даних рентгенограм, даних КТ, МРТ черепа при запальних захворюваннях, новоутвореннях, травмах зубо-щелепної системи.
15. Опанування навичками трактування даних біохімічного аналізу крові при запальних захворюваннях, новоутвореннях, травмах зубо-щелепної системи.
16. Опанування навичками трактування показників функції зовнішнього дихання при запальних захворюваннях, новоутвореннях, травмах зубо-щелепної системи.
17. Опанування навичками аналізу даних лабораторних досліджень (загальний аналіз крові, загальний білок і білкові фракції, коагулограма) при запальних захворюваннях, новоутвореннях, травмах зубо-щелепної ділянки.
18. Опанування навичками надання медичної допомоги при асфіксіях внаслідок захворювань і травм щелепно-лицевої ділянки.
19. Опанування навичками надання медичної допомоги при зовнішній кровотечі з тканин щелепно-лицевої ділянки.
20. Опанування навичками визначення взаємозв'язку стоматологічного статусу і загального статусу хворих.
21. Опанування навичками планування комплексного лікування загальносоматичного хворого із патологією порожнини рота та щелепно-лицевої ділянки.
22. Опанування навичками проведення та оцінки загального стану вагітних, дітей із захворюваннями порожнини рота, органів і тканин щелепно-лицевої ділянки.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом помноження кількості балів, що відповідають оцінці “5” на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу і дорівнює 120 балам.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом помноження кількості балів, що відповідають оцінці “3”, на кількість тем у модулі. Можливо додавання балів за індивідуальну самостійну роботу.

При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-х бальною традиційною шкалою, які потім конвертуються у бали в залежності від кількості тем у модулі. В програмі застосована така система конвертації традиційної системи оцінки у бали.

Нарахування балів студентам за модуль 1
(конвертація традиційних оцінок у бали; оцінка у балах за виконання індивідуальних завдань)

№ модуля, к-сть навч. год., к-сть кредитів ECTS	К-сть змістових модулів	Розподіл занять	Конвертація у бали традиційних оцінок				Баллы за выполнение ИСРС	Минимальная кол-во баллов
			Традиційні оцінки					
			„5”	„4”	„3”	„2”		
Модуль №1 – 15 год. / 0,5 кредиты	3	Практичні заняття всього 5, в тому числі підсумковий модульний контроль	28	23	18	0	8	72

Студенти, які набрали за модуль 1 72 бали допускаються до підсумкового модульного контролю. За індивідуальну роботу (якщо виконувалась) додається 8 балів.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента – 112 балів. За індивідуальну роботу може додаватися 8 балів. Разом - 120 балів.

Підсумковий контроль засвоєння модуля максимум – 80 балів (тестовий контроль теоретичної підготовки; контроль практичної підготовки, письмова відповідь.)

Разом максимальна сума балів : $120+80= 200$.

Підсумковий модульний контроль модуля 1 зараховується студенту, якщо він набрав не менше 50 балів з 80 можливих.

Таким чином разом мінімальна сума балів : $50+72=122$

Оцінка з дисципліни виставляється кафедрою за традиційною (національною) 4-бальною шкалою на підставі середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою дисципліни., в даному випадку він один.

Шкала переведення середньої кількості балів з дисципліни у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою є для всіх кафедр єдиною

Переведення балів з дисципліни у традиційну оцінку за
4-бальною шкалою

Бали з дисципліни	Традиційна оцінка за 4-бальною шкалою
170-200	«5»
140-169	«4»
122 – 139	«3»
121 та менше	«2»

Оцінка з дисципліни не конвертується з оцінки ЄКТС.

Оцінка з предмету дисципліни “Основи стоматології” виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни, у даному випадку він один.

Заохочувальні бали за рішенням Вченої Ради можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України, студентських конференціях та ін.

Об’єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (за коефіцієнтом кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалою ЄКТС та чотирибальною (традиційною).

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Кількість балів, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу **ЄКТС**

Оцінка ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
A	“5”
B, C	“4”
D, E	“3”
FX, F	“2”

Оцінка з дисципліни **FX, F("2")** виставляється студентам, яким не зараховано модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка **FX("2")** виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали модульний підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше 2-х (двох) разів та впродовж 2-х (додаткових) тижнів за затвердженим графіком.

Студенти, які одержали оцінку **F ("2")** по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму з модуля, не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

13. Методичне забезпечення

1. Підручники
2. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів на практичному занятті, включаючи матеріал для теоретичної підготовки та орієнтовні карти для оволодіння професійними вміннями та навичками, тести для самоконтролю відповідно до тем практичних занять.
3. Матеріали для поточного контролю підготовчого та заключного етапів (тести для оцінювання вхідного та вихідного рівня знань за темами практичного заняття).
4. Матеріали для позааудиторної самостійної роботи за темами, що винесені на самостійне опрацювання.
5. Матеріали для підсумкових модульних контролів (білети, тестові завдання, критерії оцінювання).
6. Методичні рекомендації для викладачів до практичного заняття.
7. Презентації з підбором ілюстрацій за змістовими модулями

14. Рекомендована література

Основна

1. Борисенко А.В., Антоненко М.Ю. Линовицька Л.В. та ін. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: підручник. – К.: ВСВ «Медицина». – 2017. – 664 с.
2. Вакуленко В.І., Бабов Є.Д., Новікова М.А. та ін.. Курс стоматології: навч. посібник.- Одеса: ОНМедУ, 2012.- 160 с.
3. Маланчук В.О., Борисенко А.В., Харьков Л.В. та ін. Основи стоматології. – Київ: Медицина, 2009. – 592 с.
4. Стоматологія : підручник : У 2 кн. – Кн. 1. / М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова та ін.; за ред. проф. М.М. Рожка. – К.: Медицина, 2013. – 872 с.
5. Хоменко Л.А., Кисельникова Л.П., Смоляр Н.И., Чайковский Ю.Б., Савичук А.В., Остапко Е.И., Биденко Н.В., Шматко В.И., Голубева И.Н., Кононович Е.Ф. и др.. Терапевтическая стоматология детского возраста.— Київ: Книга плюс, 2013. — 864 с.
6. Харьков Л.В., Хоменко Л.А., Яковенко Л.Н., Биденко Н.В. Осложнения заболеваний в хирургической и терапевтической стоматологии детского возраста – Киев: Книга плюс, 2014 . — 352 с.

7. Яворская Е.С. Болевые и парестетические синдромы челюстно-лицевой области. – Киев: Наукова думка, 2007. – 88 с.

8. Basics of dentistry/V.O.Malanchuk, A.V.Borysenko, L.O.Khomenko, V.P.Nespriadko et al.; ed. by V.O.Malanchuk. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2012. – 616 p.

Допоміжна

1. Аветіков Д.С., Ставицький С.О., Д'яченко А.В. Основи стоматології. Основи стоматологии. Bases of stomatology. Методичні рекомендації для студентів – Полтава. – 2013. – 25с.

2. Вагнер В.Д. Пособие по стоматологии. - М., Н.Новгород: Мед. книга; НГМУ, 2000.-264 с.

3. Горішний Б.М., Рибалов О.В., Саяпіна Л.М. Щелепно-лицьова хірургія екстремальних ситуацій. - Полтава, 2000. - 221 с.

4. Ковальов Є.В. Обстеження хворого та діагностика одонтопатології в клініці терапевтичної стоматології: навчально-методичний посібник / Є.В. Ковальов, І.Я. Марченко, М.А. Шундрік. – Полтава, 2005. – 124 с.

5. Максименко П.Т. Медикаментозная патология в стоматологии: учеб. пособие / П.Т. Максименко. — Полтава, 2001. – 126 с.

6. Маланчук В.О. та співавт. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицьова хірургія. У 2 т. – Київ: ЛОГОС, 2011.- Т.1 672 с, Т.2 606 с.

7. Маланчук В.А., Копчак А.В. Доброкачественные опухоли и опухолеобразные состояния челюстно-лицевой области и шеи. Киев, 2008. - 270 с.

8. Мельничук Г.М. Практична одонтологія: курс лекцій із карієсу та некаріозних уражень зубів, пульпіту і періодонтиту: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – Івано-Франківськ, 2003. – 392 с.

9. Поворознюк В.В. Костная система и заболевания пародонта / В.В. Поворознюк, И.П. Мазур. – К., 2005. – 445 с.

10. Пузин М.Н. Нейростоматологические заболевания / М.Н. Пузин. – М.: Медицина, 1997. – 368 с.

11. Рибалов О.В., Скікевич М.Г. Основи стоматології. Підручник. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2006. – 232 с.

12. Терапевтична стоматологія: підручник у 4-х т. / [М.Ф.Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сидельнікова та ін.] / За редакцією А.В. Борисенко. – К.: Медицина, 2008-2014. – Т.2 544с, Т.3 616 с, Т.4 640 с.

13. Фармакотерапія в стоматології: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк, В.В. Материнський. – Івано-Франківськ, 2001. – 58 с.

14. Флис П.С., Омельчук Н.А., Ращенко Н.В. и др. Ортодонтия: учебнику- К.: Медицина, 2008.- 360 с.

15. Хоменко Л.О., Чайковський Ю.Б., Смоляр Н.І., Савичук О.В., Остапко О.І., Біденко Н.В. та ін. Терапевтична стоматологія дитячого віку Том 1. – Київ: Книга плюс, 2014. – 432 с. Том 2. – Київ: Книга плюс, 2016. – 328 с.

15. Інформаційні ресурси

- 1.<http://medprice.com.ua/ukr/articles/prorizuvannya-zubiv-u-ne...>
- 2.<http://zdravotvet.ru/prorezyvanie-zubov-u-grudnichkov/>
- 3.<http://medical-wiki.in.ua/hvorobi-zubiv/nekariozni-urazheny...>
- 4.<http://mednews.in.ua/home/ditjacha-tematika-psihologija-rozv...>
- 5.<http://ukrefs.com.ua/page,2,127246-Anomalii-formirovaniya-i-...>
- 6.http://allref.com.ua/uk/skachaty/hvorobi_tverdih_tkanin_zuba
- 7.<http://ppt4web.ru/medicina/profilaktika-stomatologicheskikh-...>
- 8.<http://www.studfiles.ru/preview/4510583/>
- 9.<http://antyseptyky.com/nevidkladna-dopomoga-v-stomatologiyi/>
- 10.<http://zdorovi.info/nevidkladna-stomatologichna-dopomoga-dit...>
- 11.<http://i-medic.com.ua/index.php?newsid=18269>
- 12.<http://stomatologiya.info/therapy/periodontitis/formy-period...>
- 13.<http://zsz.pp.ua/periodontit-formi-ta-prichini-viniknennya-z...>
- 14.<http://www.aregak.com/terapevticheskaya-stomatologiya/zabole...>
- 15.<http://pres.in.ua/urajennya-sopr-pri-infekcijnih-zahvoryuvan...>
- 16.<http://www.vagливо.org/virusni-urajennya-sopr-u-ditej.html>
- 17.<http://pres.in.ua/virusni-urajennya-sopr-u-ditej.html>
- 18.<https://ukrhealth.net/profilaktika-onkologichnix-zaxvoryuvan...>
- 19.<http://svitppt.com.ua/medicina/dobroyakisni-novoutvorennya-k...>
- 20.<http://ukrpromedic.ru/rizne/materiali-dlja-likariv/20442-zne...>
- 21.<http://ukrpromedic.ru/rizne/materiali-dlja-likariv/20442-zne...>
- 22.<http://cyberleninka.ru/article/n/cherepno-litsevaya-travma-s...>
- 23.<https://m.cyberleninka.ru/article/n/cherepno-litsevaya-travm...>
- 24.<http://mediku.com.ua/cherepno-mozkova-travma.html>
- 25.<http://moyaosvita.com.ua/medicina/cherepno-mozkova-travma/>

16. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля (змістовних модулів) на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, і при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового модульного контролю має бути стандартизованою і включати контроль теоретичної і практичної підготовки. Конкретні форми підсумкового модульного контролю з основ стоматології визначаються у робочій навчальній програмі.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює **80**.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше **50** балів.

Контрольні заходи включають:

1. Відповіді студентів на стандартизовані тестові завдання всіх розділів стоматології, що включають 30 тестів (30 хвилин). Кожне тестове завдання має тільки одну правильну відповідь з п'яти (формат А).

2. Виконання письмових завдань в кількості трьох питань (25 хвилин). Завдання включають всі вивчені розділи стоматології і можуть бути

представлені в вигляді питань, ситуаційних задач, заповнення таблиць, складання планів обстеження, невідкладної допомоги, лікування та ін.

3. Оцінювання практичних навичок – 20 хвилин.

4. Оголошення результатів - 5 хвилин.

5. Оформлення документації - 10 хвилин.

Критерії оцінювання підсумкового модульного контролю:

Оцінку **"відмінно"** одержує студент, який дав не менше 90% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання модуля, без помилок відповів на письмові завдання, виконав практичну роботу та обґрунтував одержані результати, тобто: всебічно та глибоко засвоїв навчально-програмний матеріал з модуля; в повному об'ємі володіє теоретичними знаннями і практичними навичками, без помилок вирішує ситуаційні задачі.

Оцінку **"добре"** одержує студент, який дав не менше 80% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився окремих незначних помилок у відповідях на письмові завдання, виконав практичну роботу, але не повністю обґрунтував отримані дані, може вирішувати ситуаційні задачі.

Оцінку **"задовільно"** одержує студент, який дав не менше 70% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився значних помилок у відповідях на письмові завдання, виконав практичну роботу, з помилками вирішує ситуаційні задачі.

Оцінку **"незадовільно"** одержує студент, який дав менше 70% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився грубих помилок у відповідях на письмові завдання або взагалі не дав відповідей на них, не виконав практичну роботу і не дав правильної інтерпретації її результатів, не вирішує ситуаційних задач.

Методика оцінювання підсумкового модульного контролю модуля 1.

(бали)

~10%	~35%	~55%	100%
Засвоєння практичних навиків (бали)	Тестовий контроль (бали)	Письмові відповіді(бали)	Сума балів
"відмінно" - 8	"відмінно" - 28 (27-30 правильних відповідей)	"відмінно"- 44	80
"добре" - 6	"добре" - 23 (24-26 правильних відповідей)	"добре" - 36	65
"задовільно" - 4	"задовільно" -18 (21-23 правильних відповідей)	"задовільно"- 28	50
"незадовільно" - 0	"незадовільно" - 0 (0-20правильних відповідей)	"незадовільно" - 0	0